

Foto: Andrea Bandelli

Rätt eller fel? You Decide!

Text: Malin Planting

Sex ungdomar i en livlig konversation: ”Genetiskt modifierade organismer, känner man till alla risker?” ”Forskningen kostar mycket, man skulle ha tänkt på att hjälpa fattiga mycket tidigare”. ”Jag tror att tekniken behövs för att få maten att räcka till alla”

Opinionsmätningar och rapporter visar att många elever i skolan intresserar sig mycket för den senaste utvecklingen inom naturvetenskap och teknik. Områden som klimatförändringen, stamceller och genetiskt modifierade organismer (GMO) är några exempel. DeCiDe är ett projekt som vill verka för att allmänheten informerar sig och tar ställning i angelägna frågor.

Diskutera och lär

DeCiDe är utformat som ett spel för fyra till åtta spelare. Spelkit för olika områden kan fritt laddas ned från nätet. ”Spelet” innebär att man

genomför en strukturerad diskussion kring ett valt ämnesområde.

Det finns sju stycken speluppsättningar för aktuella ämnen att välja på; HIV, stamceller, nanoteknik, neurovetenskap, klimatförändringen, preimplantatorisk genetisk diagnostik PGD, (som är en typ av fosterdiagnostik där man vid provrörsbefruktning kontrollerar embryot och genetiskt testar det för ärftliga sjukdomar) och xenotransplantation (där levande celler, vävnader och organ från djur transplanteras till människor).

All information och allt material som behövs för att spela och diskutera finns att skriva ut. Materialet i DeCiDe finns översatt till många olika språk, det mesta även till svenska. För varje ämne finns bland annat informationskort som innehåller en vetenskaplig grund och kort med argument från personer med olika etisk, social, politisk och ekonomisk bakgrund. Det

finns även riktlinjekort att vifta med när man tycker att riktlinjerna för gruppen inte följs eller om man inte förstår vad som pågår. Man behöver med andra ord inte vara så insatt i området för att delta och spelet kan därmed fungera både som inledning och avslutning på ett temaarbete i skolan. Efter avslutat spel går det att ladda upp gruppens resultat på hemsidan och man får då möjlighet att jämföra sitt resultat med grupper i andra delar av världen. Hittills har mer än 500 grupper som spelat i olika delar av världen rapporterat in till DeCiDe. ▶

Allt material som behövs för att starta en diskussion finns på webbsidan www.playdecide.org. De olika korten skrivs ut på olika färgade papper.

Om spelet

Gå in på hemsidan www.playdecide.org, välj det ämne ni vill diskutera och ladda ned beskrivningen för just det. Alla områden på hemsidan finns idag översatta till svenska utom klimatförändringen.

Skriv ut spelkortet på olikfärgade papper enligt instruktionerna, grönt för informationskortet, blått för temakort, orange eller rött för utmaningskort, vitt för personargument och gult för riktlinjer.

Är ni fler än åtta spelare gör ni en uppsättning kort för varje grupp. Varje deltagare behöver dessutom varsin spelplan i A3-format och korten med spelreglerna.

En person väljs till moderator som guidar spelarna genom spelet.

Varje spelomgång tar totalt 80 minuter uppdelat på tre olika pass; information, diskussion och ställningstagande. När man spelat klart laddar man upp sina resultat på hemsidan och kan jämföra dem med grupper i andra länder.

Lycka till!

Fakta: DeCiDe

DeCiDe är ett redskap för att engagera till diskussion och underlätta ställningstagande i aktuella och svåra naturvetenskapliga frågor.

DeCiDe står för (Deliberative Citizens' Debates in Science Centers and Museums) och startades 2006 av Ecsite som är ett europeiskt nätverk för science centers och muséer. Syftet med spelet är:

- Att få deltagarna att informera sig i aktuella ämnen
- Att få deltagarna att ta ställning i ämnet genom att diskutera med andra
- Att deltagarna röstar om vad de vill rekommendera beslutsfattare och att föreslå nya alternativa riktlinjer

www.playdecide.org

The image shows a collection of game materials for 'Decide on stem cells'. At the top left is the title page with the Decide logo and a brief introduction. Below it are several cards: a 'Person' card for individual use, 'Infokort' (information cards) for groups, 'Temakort' (topic cards) for groups, 'Preliminära tankar' (preliminary thoughts) for groups, and 'Utmaningskort' (challenge cards) for groups. At the bottom, there are 'Riktlinjer' (guidelines) and 'Tre steg' (three steps) section, which includes '1. Information', '2. Diskussion', and '3. Gemensam gruppsvar'. There is also a section for 'plus ett steg till' (plus one step more) and a map of Europe.

Så här ser spelplanen ut innan korten läggs ut. Skriv ut den i A3 eller på två A4-sidor som tejpas ihop